

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/46/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316220373
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2316220373.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. P., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, U., zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta, dieťa rodičov: matky Mgr. U. P., nar. XX.X.XXXX, bytom T. XXXX/XX, U., právne zastúpenej advokátom Mgr. Miroslavom Gašparíkom, so sídlom Podzámska 66, Sereď, a otca Ing. U. P., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX/X, U., o návrhu navrhovateľov: 1/ I. P., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX/X, U., a 2/ K. P., nar. XX.X.XXXX, bytom K. XXX/X, U., obaja zastúpení advokátkou PhDr. JUDr. Jaroslavou Balážiovou, so sídlom Dolné Bašty 2, Trnava, o úpravu styku súrodencov s maloletým dieťaťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 13. novembra 2017, č.k. 35P/47/2016-217, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie upravil styk navrhovateľov s maloletou tak, že navrhovatelia sú oprávnení stýkať sa s maloletou I. každý párny týždeň v nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod., a to spoločne alebo aj každý z nich samostatne, pričom matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom čase odovzdať ktorémukolvek z navrhovateľov v mieste bydliska maloletej a navrhovateľ, ktorý maloleté dieťa prevzal, je povinný na rovnakom mieste dieťa matke vrátiť. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 25 ods. 5 Zákona o rodine, § 116 Občianskeho zákonníka, vecne dôvodil, že navrhovatelia ako starší súrodenci mal. I. sa domáhali úpravy ich styku v rozsahu, ako to urobil súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom. Dôvodili tým, že v čase po rozvode ich rodičov v r. 2011 bývali navrhovateľka 1/ a maloletá spoločne s matkou a neskôr sa presťahovali do rodinného domu k starej matke. Navrhovateľ 2/, ktorý býval po rozvode s otcom, zvykol minimálne raz do týždňa domácnosť matky a obe sestry navštevovať. Súrodenci majú vzájomne vytvorené mimoriadne dobré a intenzívne citové vzťahy. V komplikovanom období po rozpade rodiny sa navrhovatelia snažili si vzájomne pomáhať, navrhovateľka 1/, práve v snahe byť oporou mladšej sestre, bývala v domácnosti s matkou až do februára 2016. V priebehu posledného roku pred podaním návrhu sa situácia natoľko skomplikovala, že navrhovateľka 1/ začala bývať u otca. Situácia v rodine sa stala neúnosnou približne v období leta 2016, kedy matka, zrejme v reakcii na snahu otca znovu obnoviť kontakt s maloletou I., začala veľmi konfliktne až agresívne vystupovať, a to nielen voči otcovi detí, ale aj voči navrhovateľom, v súčasnosti matka s nimi odmieta

komunikovať a upiera im možnosť stretávať sa s mladšou sestrou I.. Matka v snahe uzurpovať si maloletú pre seba neváha používať rôzne spôsoby nátlaku a citového vydierania maloletej. Jedinou možnosťou navrhovateľov ako zostať v kontakte s maloletou je využívanie domu ich starej matky na vzájomné návštevy, tieto však musia byť realizované v čase, keď matka nie je v domácnosti a tak, aby o nich nevedela. Maloletá je podľa navrhovateľov intenzívne manipulovaná zo strany matky, ktorá sa u nej snaží vytvoriť pocit nepriateľstva, odporu a odmietania súrodencov. Takéto násilné pretrhnutie pokrvného príbuzenského puťa na základe rozhodnutia matky by mohlo viesť k ťažko napravitelnej ujme na zdravom psychickom vývoji maloletej. Matka maloletej s návrhom nesúhlasila a tvrdila, že maloletá sa so svojimi súrodencami nechce stretávať, navrhovateľ 2/ je chorý človek a navrhovateľka 1/ je bezcharaktrná, ohlúpená peniazmi a klamstvami. Otec maloletej uviedol, že sa s návrhom navrhovateľov stotožňuje, považuje za potrebné tieto vzťahy upraviť, keďže bez toho zrejme styk medzi deťmi nie je možný, pričom potvrdil, že vzťahy medzi nimi sú dobré. Uznesením č.k. 35P/47/2016 - 29 z 8.12.2016 v spojení s uznesením odvolacieho súdu z 9.6.2017 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk navrhovateľov s maloletou tak, že navrhovatelia sú oprávnení stretávať sa s maloletou každý páry týždeň v nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod., a to spoločne alebo aj každý z nich samostatne, pričom matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené v stanovenom čase odovzdať ktorémukolvek z navrhovateľov v mieste bydliska maloletej a navrhovateľ, ktorý maloleté dieťa prevzal, je povinný na rovnakom mieste dieťa matke vrátiť, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

3. Z dokazovania mal súd zistené, že rozsudkom Okresného súdu Galanta, č.k. 23C/45/2010 - 124 z 23.8.2011 bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené, maloletá I. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na ňu výživným 100 Eur mesačne, pričom styk otca s maloletou bol upravený bez obmedzení súdu po dohode rodičov avšak za prítomnosti matky. V konaní vedenom pod sp. zn. 16P/1/2015 vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti I. a I. P., sa matka aj otec svojimi návrhmi domáhali zmeny pôvodnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom a v tomto konaní bolo vydané uznesenie č.k. 16P/1/2015 - 275 z 27.7.2016, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie o dočasnej úprave styku otca s maloletou I. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každý páry týždeň v sobotu v čase od 9.00 hod do 18.00 hod a každý nepáry týždeň v nedeľu v čase od 9.00 hod do 18.00 hod. Z obsahu uvedeného spisu vyplýva, že medzi rodičmi existujú vážne rozpory, matka maloletej bráni otcovi v akomkoľvek kontakte s maloletou a nerešpektuje ani dočasnú úpravu styku nariadenú neodkladným opatrením. Otec dňa 6.7.2017 bol spolu s navrhovateľkou v 1. rade oznámiť na ÚPSVaR Galanta, že matka maloletej neustále marí stretávanie sa nielen s otcom ale aj s plnoletými súrodencami, ktorí sa s maloletou nestretávajú podľa rozhodnutia súdu, ale styk prebieha len v bydlisku matky (v rodinnom dome starej matky). Keď sú súrodenci spolu sami, maloletá je uvoľnená a teší sa zo stretnutia s nimi, ale ak sa matka nachádza doma, maloletá má obavu vyjadriť radosť zo stretnutia, občas sestru I. ani nepozdraví. Dňa 13.7.2017 sa na úrad dostavila matka aj s maloletou, kde maloletá na pohovore uviedla, že od septembra 2017 bude navštevovať 4. ročník ZŠ v U.. V škole je spokojná, učí sa veľmi dobre. Voľný čas trávi s maminou. Včera alebo predvčerom videla naposledy svojich súrodencov K. a I.. Nerozprávali sa s ňou. S bratom K. a sestrou I. sa môže stretávať, ale oni sa s ňou nehrajú, ani ju nepobozkajú a nepoľúbia. Viac o nich maloletá nechcela hovoriť. Uviedla, že si spomína, že minulý rok bola v nemocnici, po prepustení pre ňu prišiel brat K. a s autom krúžili po U. a nechcel ich pustiť a nadával. Rozhovor bol uskutočnený za prítomnosti matky, nakoľko maloletá si to tak želala a nebola ochotná uskutočniť pohovor bez nej. Navrhovatelia sú toho názoru, že je dôležité vytvoriť podmienky, aby väzba medzi súrodencami nebola narúšaná negatívnym správaním matky, pretože takéto konanie je nebezpečné pre zdravý osobnostný rozvoj maloletej, ktorej predstavy o súrodencoch sú cielene matkou skresľované. Navrhovatelia poukázali na to, že takéto závery sú skonštatované aj v trestnom konaní prebiehajúcim v Galante, v rámci ktorého bol vypracovaný znalecký posudok za účelom posúdenia, či došlo k násiliu na maloletej, kde znalec konštatoval, že dieťa prežíva strach zo straty matky, ale k súrodencom má dobrý vzťah, dokonca uviedol, že maloletá by mohla prejsť od jedného rodiča k druhému, bráni jej v tom však obava z reakcie matky, dieťa je stále adaptabilné a výchovou ovplyvniteľné, a nadmerná viazanosť na matku sa v budúcnosti môže prejavíť rozvojom závislej, úzkostnej osobnosti, či neurotickej poruchy. Práve rozvíjanie vzťahu so staršími súrodencami poskytne priestor pre rozšírenie prežívania u maloletej, zabezpečí jej nové zážitky a skúsenosti. Návrh je podľa nich v záujme maloletej a žiadnym spôsobom neohrozuje práva matky. Kolízny opatrovník navrhol návrhu vyhovieť, nakoľko je v záujme maloletej. Úrad sa pokúsil vykonať opätovne pohovor s maloletou, prvýkrát nebol nikto zastihnutý doma, rovnako aj druhýkrát, pričom matke zanechali predvolanie, na základe čoho ich kontaktovala a uviedla, že sa

nemôže dostaviť, keďže si v práci nemôže vybaviť voľno a maloletá už nemôže vymeškať ďalšie hodiny v škole, keďže býva často chorá.

4. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že v dôsledku prehlbujúcej sa izolácie maloletej jej matkou vo vzťahu k otcovi, došlo aj k narušeniu väzieb medzi maloletou a navrhovateľmi - staršími súrodencami maloletej. Navrhovateľ 2/ od času po rozvoze rodičov žil u otca a navrhovateľka 1/ sa k nemu od matky presťahovala po dosiahnutí plnoletosti vo februári 2016. Z obsahu písomných vyjadrení matky vyplýva, že matka správanie starších detí vníma ako zradu založenú na zistných dôvodoch, keď ich obviňuje z toho, že boli ohľúpení peniazmi. Kontakt starších súrodencov so sestrou I. je obmedzený len na návštevy v domácnosti ich starej matky, v ktorej žije aj ich matka s maloletou. Z výpovede navrhovateľky 1/ pritom vyplynulo, že aj pri tomto kontakte je maloletá výrazne ovplyvňovaná matkou a kopíruje jej postoj voči súrodencom (ak sa matka so staršou dcérou rozpráva, komunikuje s ňou aj maloletá I.). Odmietavý postoj matky k stretávaniu sa súrodencov sa pritom aj v priebehu konania stupňoval, keď v návrhu navrhovateľa ešte uvádzali, že maloletú navštevovali v dome ich starej matky a návštevy sa uskutočňovali aj v čase neprítomnosti matky maloletej, ale v súčasnosti matka aj takýto kontakt znemožňuje tým, že ako uviedla navrhovateľka 1/, maloletú vodí všade so sebou. Vo vzťahu k navrhovateľke 1/ matka spočiatku uvádzala, že k nim chodí, zvykne u nich aj prespať a maloletú I. postrážiť s tým, že ona jej v tom nebráni. V priebehu konania však matka svoj postoj zmenila a požadovala zákaz akéhokoľvek styku súrodencov dôvodiac, že maloletá sa s bratom K. a sestrou I. nechce stretávať. Tieto vyjadrenia matky však nezodpovedajú vyjadreniu samotnej maloletej, ktorá pri pohovore na ÚPSVaR Galanta dňa 13.7.2017 uviedla, že s bratom K. a sestrou I. sa môže stretávať. V danom prípade mal súd preukázané, že navrhovateľa majú záujem stretávať sa s mladšou sestrou, udržiavať a prehľbovať súrodenecké väzby a túto pravidelne navštevovali aj po presťahovaní k otcovi. Súd sa oboznámil aj so stanoviskom maloletého dieťaťa, ktoré sa vyjadrilo, že stretávanie so súrodencami je možné. Do vzájomných kontaktov súrodencov a ich komunikácie však čoraz výraznejšie zasahuje matka, ktorá do nich prenáša nevyriešený konflikt medzi ňou a jej bývalým manželom. Súd bol toho názoru, že v danom prípade sú splnené podmienky pre úpravu styku maloletej s blízkymi osobami podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, keďže takáto úprava bude v záujme dieťaťa a zároveň to vyžadujú pomery v rodine. Rozvíjanie vzťahu so staršími súrodencami zabezpečí prehľbovanie citovej väzby medzi nimi a bude mať pozitívny vplyv na rozvoj osobnosti maloletej, zabezpečí jej nové zážitky a skúsenosti, je teda v záujme maloletej. Druhý predpoklad, a to nevyhnutnosť tejto úpravy, odôvodňujú pomery v rodine, keďže matka začala brániť aj styku navrhovateľov s mladšou sestrou, prípadne doň negatívne zasahuje a obmedzuje ho, preto súd návrhu vyhovel, majúc za to, že úprava styku v rozsahu štyroch hodín každú druhú nedeľu predstavuje dostatočný priestor na to, aby medzi súrodencami došlo k zachovaniu a prehĺbeniu citových väzieb, a zároveň takáto úprava negatívne nezasiahne do režimu maloletej a zohľadňuje aj rozsah styku otca upravený neodkladným opatrením v konaní sp. zn. 16P/1/2015. O trovách konania rozhodol súd v súlade s §52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletej s odôvodnením, že rozsudok je vydaný v hrubom rozpore so záujmami maloletej I.. Súd neprihliadol na to, že pred podaním návrhu sa matka vzorne starala o maloletú, na výchovu dieťaťa je plne kvalifikovaná, a súd napriek preukázateľne dobrému výchovnému vplyvu matky na dieťa pristúpil nedôvodne k obmedzeniu jej rodičovských práv určením reštriktívnych podmienok s kým a za akých podmienok sa má maloletá stretávať, pričom tak robí v priamom rozpore s tým, čo chce maloletá. Po vydaní rozsudku totiž matka požiadala v sprievode maloletej I. advokáta o poskytnutie právnej pomoci a tento výsluchom maloletej zistil, že maloletá si neželá stretávanie so súrodencami. Pokiaľ ide o vzťah k navrhovateľke 1/ v konaní bolo preukázané, že matka maloletej neodopiera žiadne právo na stretávanie sa s maloletou a niet teda dôvodu na reštrikciu rodičovských práv v zmysle napadnutého rozsudku. Uviedla ďalej, že zo strany súdu ide o právo postavené na amorálnosti, matka sa o maloletú starala napriek tomu, že otec sa o dieťa nestaral, dokonca neplatil výživné, a za obdobie od 09.09.2011 do 03.01.2013 dlhoval na výživnom voči obom dcéram celkovo 1.795 eur, čiže obaja navrhovateľa žijú s viacnásobným neplatičom výživného v spoločnej domácnosti, v ktorej by sa v rámci navrhovaného súrodeneckého styku reálne ocitla i maloletá I., čo odvolateľka považuje za rozporné so základmi morálky a v rozpore so záujmami maloletej. Súd sa nezaoberal dôveryhodnosťou a psychologickým profilom navrhovateľov a nerešpektoval vlastný prejav vôle maloletej I., ktorá si neželá nutné stretávanie so súrodencami. Maloletá deklarovala jasne prežitie negatívnych zážitkov s oboma súrodencami, v rámci komunikácie s kolíznym opatrovníkom deklarovala, že navrhovateľa sa k nej správajú bez záujmu, majetnícky, nevhodne aj násilne, súrodenci jej nevenujú

pozornosť, nehrajú sa s ňou a neprejavujú citovú empatiu. Odmietala o nich rozprávať, čo nasvedčuje tomu, že k nim má zdržanlivý resp. negatívny vzťah založený na osobných negatívnych zážitkoch. Nerešpektovanie jej prejavu vôle súdom prvej inštancie je v hrubom rozpore so záujmami dieťaťa. Súd rozhodol proti záujmom maloletej na základe jednostranných tvrdení navrhovateľov a výlučne v súlade s ich záujmami, resp. záujmami biologického otca dieťaťa v prospech ktorého je celé konanie účelovo zinscenované, čím súd do budúcnosti ohrozil zdravý duševný vývin maloletej a vystavil jej život a zdravie vzhľadom na už raz zažitú skúsenosť ohrozeniu. Súd, hoci dieťa v inom konaní už raz opisalo, že má strach zo svojho otca, v domácnosti ktorého žijú obaja navrhovatelia, umožnil vziať maloletú bez akejkoľvek možnosti kontroly ochrany a dohľadu zo strany matky. Podľa napadnutého rozsudku môžu navrhovatelia disponovať s maloletou neobmedzeným spôsobom a nemajú žiadnu právnu povinnosť oznamovať matke na aké miesto ju zaveľú. Matka pritom de facto neodopierala kontakt s maloletou na adrese, kde s ňou v súčasnosti dieťa býva, úprava styku teda bola úplne bezdôvodná. To, že si matka maloletej určuje podmienky stretávania, patrí k jej esenciálnym a prirodzeným rodičovským právam, keďže je povinná zabezpečiť základné potreby dieťaťa, kam patrí aj ochrana zdravia a bezpečnosti, pričom v tomto prípade je vážne podozrenie z toho, že maloletej i. tak súrodenci ako aj biologický otec v minulosti fyzicky a psychicky ubližovali. Matka tiež namietala, že súd prvej inštancie nevyočul maloletú či a za akých podmienok si želá alebo neželá stretávanie s konkrétnymi rodinnými príbuznými ale vzal do úvahy tvrdenia navrhovateľov z iného konania, na základe nimi doloženého, vecne nesúvisiaceho účelového znaleckého posudku, s ktorým sa matka maloletej ani neoboznámila a nemohla namietat jeho závery. V tomto prípade sa znalec zaoberá otázkou, či bolo alebo nebolo spôsobené násilie na maloletej, nejde o dôkaz obstaraný na účely tohto konania, závery boli vyhotovené jednostranne, bez participácie matky a maloletej s možnosťou podať námietky. Súd si bez dôkazov osvojil tvrdenia navrhovateľky, že maloletá je matkou ovplyvňovaná a kopíruje jej postoj voči súrodencom. Vyjadrenie maloletej pred kolíznym opatrovníkom, že s navrhovateľmi sa môže stretávať, bolo zjavne vytrhnuté z kontextu výpovede maloletej. Súd nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a zistený skutkový stav neobstojí. Ani kolízny opatrovník náležitým spôsobom nepreveril skutkový stav, v záveroch kolízneho opatrovníka uvedených v odseku 16 rozsudku absentuje akékoľvek posúdenie záujmu maloletej, neuvádza, z akého dôvodu bol opätovný dohovor s maloletou potrebný, keďže disponoval jasným prejavom vôle dieťaťa, že sa nechce stretávať s navrhovateľmi. Matka sa tomuto postupu nevyhýbala, navrhla inú dobu, a kolízny opatrovník neuvádza, z akého dôvodu od vykonania opätovného dohovoru upustil, ktorý postup vníma matka ako účelový. Na základe uvedeného matka žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celosti zrušil a vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

6. V priebehu odvolacieho konania matka dňa 09.01.2018 doplnila svoje odvolanie o videozáznam s maloletou i. vyhotovený matkiným advokátom dňa 05.01.2018, ktorý podľa neho zachytáva skutočný prejav vôle maloletej, ktorá si neželá stretávať sa so súrodencami. Odvolateľka uviedla, že tento dôkaz plne spochybňuje či okresný súd konal v záujme maloletej. Z uvedeného videozáznamu podľa odvolateľky vyplýva vôľa maloletej, ktorá je inteligentná a plne si uvedomuje, že môže byť proti svojej vôli odlúčená od matky s osobami, ktoré sa voči nej zachovali neeticky, nevhodne, resp. až majetnícky a násilne. Maloletá je úzko citovo naviazaná na matku a odlúčenie od nej by znášala veľmi ťažko. Preto by rozhodovanie o tom, s kým, kedy a ako sa stretáva, malo byť na maloletej i. a jej matke, ktorá ju vychováva. Súčasťou tohto doplnenia odvolania je videozáznam nahratý na nosiči a vykonania tohto dôkazu sa matka domáha v odvolacom konaní.

7. Navrhovatelia považovali odvolanie matky za nedôvodné, tvrdenia matky a jej právneho zástupcu sú nepravdivé, zavádzajúce a v príkrom rozpore so zisteniami súdu. Navrhovatelia ako súrodenci maloletej boli nútení podať tento návrh z dôvodu, že matka prestala umožňovať stretávanie sa súrodencom, dokonca aj po vydaní neodkladného opatrenia naďalej stretávanie súrodencom marila a v priebehu ďalšieho konania dokonca podala návrh na zákaz styku maloletej so staršími súrodencami, pričom ňou uvádzané dôvody považujú navrhovatelia za nezmyselné a odporujúce jej vlastným tvrdeniam. Aj Krajský súd v Trnave uznesením sp.zn. 11CoP/127/2017-177 z 09.06.2017 potvrdil dôvodnosť vydaného neodkladného opatrenia, pričom celkom zreteľne v bodoch 11 až 19 predmetného rozhodnutia uviedol, čo je potrebné vnímať pod pojmom záujem dieťaťa. V tejto súvislosti uviedol, že sú mu zrejmé okolnosti a situácia v rodinných vzťahoch, že dochádza k problémom a konfliktom ohľadne stretávania sa maloletej s otcom a to napriek právoplatnému neodkladnému opatreniu aj vo veci styku otca s maloletou i. a rovnako tiež uviedol, že žiadne z argumentov matky ohľadom zákazu styku nie je možné považovať za preukázané a osvedčené. V kontexte s uvedenými skutočnosťami sa tvrdenie právneho zástupcu matky v odvolaní, že matka neodopiera žiadne práva na stretávanie sa navrhovateľov s

maloletou a preto neexistuje žiadny dôvod na reštrikciu rodičovských práv v zmysle napadnutého rozsudku, javí ako absurdné. Rozsudok nepredstavuje reštriktívny zásah do práv matky, ale má byť prostriedkom, ktorý upraví možnosť udržiavať a rozvíjať vzťah blízkych osôb s maloletým dieťaťom a je teda plne v záujme dieťaťa. Tiež nie je pravdou, že by súd upravil stretávanie v rozpore s vôľou maloletej I., maloletá sa jasne vyjadrila, že má záujem sa stretávať so svojimi staršími súrodencami. Je neprípustné ignorovať skutočnosť, že maloletá až do roku 2016 žila v spoločnej domácnosti aj so staršou sestrou I., ktorá sa o ňu často starala a spolu vyrastali, okrem toho na pravidelnej báze sa v domácom prostredí maloletej maloletá I. stretávala aj s bratom K.. Obaja starší súrodenci sú pre I. mimoriadne blízke osoby a to napriek dlhotrvajúcemu negatívne vplyvu zo strany matky. Maloletá celkom prirodzene kopíruje všetky prejavy svojej matky, na ktorú je chorobne naviazaná a bojí sa prejaviť akúkoľvek blízkosť k starším súrodencom a to z dôvodov obavy z reakcií matky. Matka neustále staršie deti obviňuje z toho, že odišli z jej domácnosti a „nechali sa kúpiť otcom“ a mstí sa im rovnako ako otcovi prostredníctvom maloletej I.. Matka vôbec nerešpektuje vydané neodkladné rozhodnutia tak ohľadom styku otca s maloletou, ako aj ich styku s maloletou, súrodenci napriek takejto situácii nerezignovali na snahu udržiavať vzťahy s ich najmladšou sestrou a pravidelne navštevujú domácnosť babky kde žije aj maloletá, aby aspoň takto udržiavali kontakt s ňou, ale táto forma stretávania je absolútne pod vplyvom matky a jej aktuálnych nálad, ktoré sa v plnej miere prejavujú aj na postoji I., pričom na nepriaznivé dopady poukázal vo svojich záveroch aj znalec v rámci trestného konania. Tvrdenia matky prezentované v odvolaní považujú navrhovatelia za absolútne nedôvodné a v úplnom protiklade k záverom znaleckého posudku spracovanom odborníkom z oblasti klinickej psychológie detí. Tiež tvrdenia matky o nedoplatku o výživnom sú nepravdivé, otec nemá na výživnom na maloletú I. žiadny nedoplatok, práve matka je tá, ktorá neplatí žiadne výživné dcére I., ktorá je t.č. študentkou prvého ročníka vysokej školy. Pokiaľ matka tvrdí, že by bolo amorálne dopustiť, aby sa maloletá podľa napadnutého rozsudku mala ocitnúť v spoločnej domácnosti s neplatičom výživného, toto považujú navrhovatelia za zarážajúce a len potvrdzujúce matkin postoj k veci. Nie je im jasné, ako môže byť napadnuté rozhodnutie považované za amorálne v spojení s domácnosťou v ktorej žijú, navyše aj samotný otec má právoplatným rozhodnutím upravený styk s maloletou. Uvedené výroky matky sú len potvrdením toho, že táto úmyselne a cielene ignoruje právoplatné rozhodnutia súdu. Poukázali na to, že postoj matky, ktorá sa bezdôvodne nepodrobila znaleckému dokazovaniu v čase rozvodu, ktorá nikdy neumožnila prešetrenie pomerov v jej domácnosti, ktorá odmieta komunikovať s pracovníčkami úradu práce (položí telefón), a bez náležitého ospravedlnenia sa nezúčastňuje pojednávaní, pričom žiaden z orgánov štátu nedokáže účinne ochrániť maloletú od praktík matky, ktorá si uzurpovala všetky práva rozhodovať o maloletej, vôbec sa tým netají a majetnicky ničí všetky ostatné väzby a vzťahy k ďalším blízkym osobám. Matka sa o maloletej vyjadruje akoby šlo o vec, ktorá jej patrí. Navrhovatelia odmietajú vykonanie dôkazu v odvolacom konaní - oboznámenie s videozáznamom, ktorý podľa slov právneho zástupcu matky tento sám zhotovil a má zachycovať „skutočný“ prejav vôle maloletej I.. Takýto postup získavania dôkazov považujú za neprípustný, advokát nie je subjektom s odbornými predpokladmi na mimoriadne citlivé otázky zisťovania názorov maloletého dieťaťa a jeho postup je neetický a hrubo narušujúci fundamentálne práva dieťaťa. Už z vyjadrení samotného advokáta je zrejmé, že obstarávaním predmetného záznamu bolo dieťa vystavené stresu, nátlaku a emočnému napätiu, pričom sám vyslovuje želanie, aby bolo s maloletou I. zaobchádzané citlivo. Pre navrhovateľov je nepochopiteľné, z akých dôvodov právny zástupca matky ignoruje fakt, že maloletá sa k otázke stretávania so súrodencami vyjadrila tak u kolízneho opatrovníka ako aj v rámci znaleckého dokazovania u odborne spôsobilých osôb a argument matky, že závery znalca - odborníka z detskej psychológie sú účelové, nakoľko boli výsledkom znaleckého dokazovania v inom konaní, v žiadnom prípade nemôže obstať. Z uvedených dôvodov považujú navrhovatelia odvolanie za nedôvodné.

8. K podanému odvolaniu matky sa písomne vyjadril aj otec dieťaťa, ktorý navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Aj on považoval obstaraný videozáznam s maloletou I. po vydaní rozsudku za nezákonný dôkaz a výsledok necitlivého zaobchádzania s maloletou. Má za to, že matka a jej advokát vytvorili emočne napätú situáciu za účelom vyhotovenia záznamu o vyjadrení maloletej I., ktoré nie je jej skutočným prejavom vôle, maloletá sa obáva matkinho hnevu a pod vplyvom týchto obáv sa radšej vyjadrí tak, ako si to matka predstavuje. Negatívny vzťah navrhovateľov k I. otec vylučuje na základe jeho osobného poznania, spôsobu ich priateľského súrodeneckého správania a komunikácie s I. počas jej návštev v domácnosti otca. Vyjadrenie právneho zástupcu o možnosti „zavlečenia“ I. jej staršími súrodencami považuje rovnako ako v prípade vyhotovenia pokútneho videozáznamu za výraz necitlivého a arogantného postoja k jeho deťom.

9. Matka v odvolacej replike prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že z formálneho hľadiska bol záznam realizovaný v súlade so záujmom maloletej po súhlase jej zákonnej zástupkyne, teda matky a to za účelom zistenia skutočného záujmu o vôľu dieťaťa v naliehavej situácii vyplývajúcej z vážnych následkov nastolených napadnutým rozsudkom. Záznam preukazuje skutočnú vôľu maloletej, ktorá je citovo naviazaná na matku od narodenia a s ktorou chce bývať, čo sa napadnutým rozsudkom zásadným spôsobom mení, keď rozsudok kompletne narúša jej doterajší život. Uvedený dôkaz nemá ambíciu nahrádzať znalecké dokazovanie, ale má ambície toto prevzaté dokazovanie spochybníť ako aj spochybníť súdom prijaté resp. prevzaté závery. Matka spochybňuje nevhodný spôsob vykonávania znaleckého dokazovania, nemohla byť pri výsluchu a namietat' nevhodne položené otázky, o výsluchu nebol doložený zvukový resp. videozáznam umožňujúci namietat' prípadne vedenie výsluchu, matka spochybňuje samotnú vôľu maloletej, ktorá vôbec nebola zohľadňovaná a je rozporná s jej výpoveďou v zmysle záznamu. Okolnosti, za ktorých bol posudok vypracovaný považuje matka za netransparentné. Preto matka žiada, aby vec bola vrátená prvoinštančnému súdu a aby odvolací súd uložil tomuto súdu zabezpečenie podmienok transparentného dokazovania a výsluchu maloletej. Súd mal tiež ex offo zabezpečiť dôkazy preukazujúce skutočnosti, že otec bol neplatičom výživného na maloletú I. v značnej výške a matka trvá na tom, že je amorálne a v rozpore so záujmami dieťaťa, aby žila so súrodencami v spoločnej domácnosti neplatiča výživného. Súd mal podľa nej po predbežnom preskúmaní návrhu navrhovateľov konanie zastaviť pre zjavne neprípustný návrh, nakoľko je absolútne prirodzené, že matka rozhoduje v súlade so svojimi zákonnými rodičovskými právami o svojom maloleťom dieťati v útľom veku, pričom je preukázané, že najmä vo vzťahu k navrhovateľke 1/ vôbec nezakazovala jej súrodenecký styk s I. za podmienok, ktoré si matka prirodzene určila v súlade s jej rodičovskými právami. Maloletá je v útľom detskom veku a je úzko naviazaná citovo na svoju matku, preto veľmi zle znáša odlúčenie od matky a je neprípustné, aby ktokoľvek odňal matke de iure a de facto kontrolu a možnosť vidieť a vedieť, kde sa maloleté dieťa nachádza a čo robí. Matka napokon podotýka, že vôbec nebol vykonaný psychologický posudok a profil súrodencov maloletej, ktorí majú po stanovený čas nahrádzať rolu rodiča.

10. Otec v odvolacej duplike zotrval na presvedčení, že videozáznam vyhotovený právnym zástupcom matky je nezákonným dôkazom a ako taký je nepoužiteľný v súdnom konaní, pričom súhlas matky s vyhotovením takéhoto záznamu je irelevantný. Treba vychádzať z predpokladu, že výpoveď dieťaťa je delikátnou záležitosťou, pri jej vykonaní treba pristupovať k dieťaťu obzvlášť citlivo a s jej vykonaním právne predpisy spájajú určité postupy a povinnosti. K okolnostiam ohľadom plnenia si vyživovacej povinnosti zopakoval, že majú príčinnú súvislosť s konaním matky, ktorá si dlhodobo odmietala individuálne riešiť svoju bytovú otázku a za užívanie spoločnej nehnuteľnosti neplatila, čo otca napokon priviedlo do existenčných problémov, keďže veritelia si svoje pohľadávky exekučne vymáhali a tieto dôsledky dopadli výlučne na otca a na jeho schopnosť plniť si záväzky. Je paradoxné, že práve matka toto svoje konanie zneužíva vo svoj prospech. Účelom podaného návrhu v danom prípade je zachovanie prirodzených súrodeneckých väzieb a súdom určený rozsah stretávania starších súrodencov s maloletou t.č. už 11 ročnou I. je skutočne to minimum, čo sa v predmetnej veci navrhovateľa usilujú dosiahnuť. Žiadal preto, aby odvolací súd rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.

11. Matka v svojej reakcii na odvoláciu dupliku otca doplnila, že jedným z dôvodov vyhotovenia videorozhovoru s maloletou I. bola skutočnosť, že si maloletá zásadne neželá stretávania so súrodencami spôsobom nariadeným súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku a to z dôvodu, že so súrodencami má negatívne zážitky a to vláčenie v aute proti vôľi a po prepustení z hospitalizácie, pokus o násilné odobratie proti vôľi dieťaťa s odkazom na neodkladné opatrenie súdu, pričom súd maloletú nevypočul, hoci bol povinný zisťovať skutočný stav veci a teda skutočnú vôľu maloletej I.. Z dôvodu pochybností, či sa na tieto záujmy prihliadalo, bol potom dôkaz obstaraný na základe súhlasu osoby s plnými rodičovskými právami. Konanie na súde prvej inštancie tiež prebehlo bez akéhokoľvek odborného posúdenia vhodnosti opatery a mentálnej vyspelosti zo strany navrhovateľov, ktorí nemajú výchovné skúsenosti a ich psychologický profil nebol preskúmaný, pričom matka dokonca nie je oprávnená ani na dohľad nad tým, ako bude maloletá tráviť tých niekoľko hodín stanoveného režimu, čo je neprípustné, berúc do úvahy citovú naviazanosť na matku a nulové rodičovské skúsenosti na strane súrodencov. Opakovane matka poukazuje na nevhodný spôsob vykonávania znaleckého dokazovania a je toho názoru, že z uvedených dôvodov bolo matke a maloletej I. jednoznačne upreté právo na spravodlivý súdny proces. Napokon poukázala na to, že počas prvoinštančného konania matka nebola právne zastúpená, na čo mal súd prihliadať s ohľadom na merito veci, matka ako zákonná zástupkyňa maloletej bola od počiatku slabšou stranou v spore, nevedela sa adekvátne a účinne brániť, čo súd nezohľadňoval.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, matka dieťaťa (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvej inštancie treba považovať za správny.

13. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn.35P/47/2016 je úprava styku starších súrodencov s maloletou, predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu vyhovel.

14. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a poukazuje na správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP). K odvolacím argumentom matky a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia však odvolací súd dopĺňa nasledovné:

15. Možnosť úpravy styku dieťaťa aj s blízkymi osobami vyplývajúca z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, má svoje vyjadrenie aj v Zákone o rodine (§ 25 ods. 5, § 36 ods. 1). Zákon o rodine v § 25 ods. 5 ustanovuje, že ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Medzi blízke osoby súrodenci nesporne patria (§ 116 OZ). Súčasná právna úprava teda umožňuje súdu, aby v prípade zistenia, že styk maloletého dieťaťa so súrodencom je v záujme maloletého, rozvíja jeho citový život a aj iným spôsobom ho obohacuje, má možnosť tento styk upraviť.

16. Matka v odvolaní namietala, že súd nezisťoval relevantným spôsobom vôľu maloletej. S týmto názorom sa však odvolací súd nemohol stotožniť. Maloletá totiž bola kolíznym opatrovníkom počas prebiehajúceho konania vypočutá dňa 13.07.2017, kedy sa na predvolanie dostavila matka maloletej aj s maloletou I.. Maloletá pri pohovore s pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny okrem iného uviedla, že „... s otcom by som sa nechcela stretávať, lebo keď som bola bábo, vtedy mi ublížil. S bratom K. a sestrou I. sa môžem stretávať, ale oni sa so mnou nehrajú, ani ma nepobozkajú a nepoľúbia. Už viac o nich nechcem hovoriť. Ešte si spomínam, že minulý rok, keď som bola v nemocnici a ma prepustili, tak prišiel pre nás s maminkou K. a s autom sme krúžili po U. a nechcel nás pustiť a nadával...“. Podľa názoru odvolacieho súdu, uvedeným maloletá jednoznačne vyjadrila svoju vôľu, avšak rozhodne nie v zmysle, ako to vníma matka maloletej, teda že by vyjadrila nesúhlas so stretávaním starších súrodencov. Práve naopak, z uvedených vyjadrení maloletej je nepochybné, že nemá výhrady proti tomu, aby sa so súrodencami stýkala. Skutočnosť, že s bratom K. mala negatívnu skúsenosť opísanú vyššie rozhodne nepostačuje na prijatie záveru, že styk s bratom je pre maloletú neželaný, alebo nie je v jej záujme. Dôvodom na zamietnutie návrhu nemôže byť ani to, ak navrhovatelia nemanifestujú maloletej pred matkou citové prejavy náklonnosti („nepoľúbia ju“) a už vôbec nie skutočnosť, že sa so sestrou nehrajú, pretože nie sú povinní sa s ňou hrať, účelom stretávania je najmä zabezpečiť vzájomný osobný kontakt súrodencov a možnosť komunikovať o veciach, ktoré ich zaujímajú a tak upevňovať vzájomné vzťahy. Odvolací súd poznamenáva, že hranie nie je ani celkom dobre možné vzhľadom na veľmi obmedzený časový priestor (aj podľa nariadeného neodkladného opatrenia sa môžu stýkať iba počas dvoch hodín každú druhú nedeľu) a nevhodnosť prostredia, v ktorom styky prebiehajú pod dozorom matky, ktorá je voči nim nepriateľsky naladená, čím sa vo svojich vyjadreniach nijako ani netají. Treba tiež vziať do úvahy vek maloletej I., ktorá má 11 rokov a hranie už zďaleka nie je základným pilierom komunikácie medzi súrodencami.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného tento argument matky sa ukázal ako nedôvodný. Maloletej I. nebolo upreté právo na spravodlivý súdny proces, súd skutočnú vôľu dieťaťa dostatočne a objektívnym spôsobom zistil a na tom nič nemení skutočnosť, že matka si prejav vôle maloletej interpretuje iným spôsobom ako súd. Podľa názoru odvolacieho súdu tiež potom nebol žiadny dôvod vypočúvať po vyhlásení rozsudku maloletú opätovne na jej názor a to spôsobom, ktorý je neprípustný. Maloletá bola

vypočúvaná a nahrávaná po vyhlásení rozsudku advokátom, ktorý nielenže nie je subjektom s odbornými predpokladmi na vedenie vylučku maloletého dieťaťa na takúto citlivú tému, ale navyše obhajuje a presadzuje záujmy matky v tomto konaní, na rozdiel od kolízneho opatrovníka, ktorý disponuje jednak potrebným odborným vybavením a množstvom skúseností a zároveň v tomto konaní zastupuje výlučne záujmy maloletej I. a nikoho iného. Preto odvolací súd nemal dôvod pochybovať o objektívnosti dôkazu, o ktorý súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie - záznamu z pohovoru s maloletou, vykonaného kolíznym opatrovníkom dňa 13.07.2017 a preto odvolací súd nevykonal matkou navrhnutý dôkaz videonahrávkou obstaranou za vyššie opísaných okolností, nepovažujúc uvedený dôkaz za relevantný, keďže tento nepreukazuje skutočnú vôľu maloletej.

18. Odvolací súd nezdiala názor matky, že by napadnutý rozsudok bol v hrubom rozpore so záujmom maloletej, práve naopak. Je v záujme každého dieťaťa, maloletej I. nevynímajúc, aby udržiavalo a rozvíjalo vzťahy so svojimi súrodencami. Súrodenci patria medzi najbližšie osoby a sú súčasťou rodiny, ktorá všeobecne zo strany spoločnosti a štátu požíva ochranu. Súrodencov spájajú rovnakí rodičia, spoločné širšie príbuzenstvo, spoločná minulosť, prežitie skúsenosti, pekné i menej pekné zážitky a toto všetko spolu vytvára spravidla veľmi pevné väzby na celý život, ktoré človeku nielen v detstve ale aj v dospelosti pomáhajú vytvárať pocit bezpečia a stability. Každý rodič, milujúci svoje deti, by mal preto byť nápomocný pri vytváraní a utužovaní pevných súrodeneckých vzťahov. Treba si uvedomiť, že vzhľadom na generačné rozdiely, si súrodenci budú vzájomnou oporou spravidla aj vtedy, keď už sa rodičia pomínú, resp. keď už rodičia nebudú mať dostatok fyzických a psychických síl na to, aby svojim deťom pomáhali. Obsah spisu však nasvedčuje tomu, že matka si uvedené súvislosti nie celkom dobre uvedomuje a svojim správaním, ktorým sa snaží dosiahnuť v podstate zákaz styku medzi súrodencami, maloletej vážne poškodzuje.

19. V preskúmanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že starší súrodenci, ktorí nežijú s matkou a maloletou I. v spoločnej domácnosti, majú k mladšej sestre silné citové väzby a majú eminentný záujem sa s ňou stykať. Ako vyplýva z dokazovania, maloleť I. mala so staršími súrodencami pekné vzťahy, navrhovateľka v 1. rade dokonca do r. 2016 bývala v spoločnej domácnosti s matkou aj mal. I.. Aj keď navrhovateľ v 2. rade od rozvodu žil s otcom, udržiaval naďalej s mladšou sestrou vzťahy, aspoň raz týždenne obe sestry u matky navštevoval. Ďalej je preukázané, že v súčasnosti matka navrhovateľom umožňuje síce styk s maloletou (minimálne navrhovateľke v 1. rade), ale diktuje si také podmienky styku, ktoré znemožňujú rozvíjanie súrodeneckých väzieb, pretože chce mať maloleť stále pod kontrolou, a svojim správaním nepriaznivo vplýva na priebeh stretnutí. Navrhovatelia sú však plnoleté svojprávne osoby, na ktoré je I. zvyknutá, pozná ich od narodenia a sú si blízki. Súd nemal žiadny dôvod obstarávať psychologický posudok súrodencov maloletej, navrhovateľka v 1. rade je študentkou vysokej školy a navrhovateľ v 2. rade je zamestnaný, pričom nič nenasvedčuje tomu, že by bol dôvod o ich psychickom zdraví pochybovať. Nie je tiež pravdivé tvrdenie matky, že by títo mali po stanovený čas nahradzovať rolu rodiča. Sú to súrodenci maloletej I. a aj v čase ich vzájomných stretnutí zostávajú len jej súrodencami a nepreberajú úlohu žiadneho z rodičov. Odvolací súd pripomína, že I. už nie je malým dieťaťom, vyžadujúcim zvýšenú a permanentnú osobnú starostlivosť, alebo sústavný dohľad matky, má 11 rokov a blíži sa k puberte. Bez ohľadu na skutočnosť, že je značne na matku naviazaná, I. už dávno nie je odkázaná výlučne na osobnú starostlivosť rodičov, je totiž dostatočne rozumovo vyspelá, aby zrozumiteľne dokázala vyjadriť svoje potreby a mnohé z nich zvládnuť aj bez pomoci dospelých. Preto niet žiadneho dôvodu brániť súrodencom, aby sa stretávali s ňou bez prítomnosti matky a na mieste, kde nebudú ani navrhovatelia ani maloleť I. pod matkiným vplyvom, ktorý evidentne rozvoju súrodeneckých vzťahov nenapomáha, ale ich ničí. Je plne v záujme maloletej, aby mohla tráviť so súrodencami voľné chvíle, ako ich zvyknú tráviť iné deti so svojimi súrodencami.

20. Nie je tiež namieste, aby matka považovala napadnutý rozsudok za reštriktívny zásah do jej rodičovských práv, rozsudok má iba zabezpečiť základné právo súrodencov na udržiavanie ich vzájomných stykov a rozvíjanie citových väzieb, čo za súčasného stavu nie je možné. Obavy matky spôsobené tým, že nebude mať maloleť počas dvoch hodín pod kontrolou, sú neodôvodnené, neprímerané a neštandardné. Navrhovatelia nie sú cudzie osoby, ale sú súrodenci maloletej a nemajú žiadny dôvod maloleť I. niekam „zavliecť“. Vzhľadom na okolnosti prípadu, ani podľa názoru odvolacieho súdu by nebolo vhodné, aby im súd uložil oznamovaciu povinnosť vo vzťahu k matke, týkajúcu sa miesta, kde s maloletou plánujú súdom určenú dobu stretnutia stráviť, aby sa vylúčili prípadné pokusy matky na označené miesto prísť a účel stretnutia svojou prítomnosťou zmať. Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že by napadnutý rozsudok kompletne narušal doterajší život maloletej, toto je celkom

neopodstatnené, dve hodiny každú druhú nedeľu strávené so súrodencami (s ktorými sa aj doteraz nepravidelne stýkala) nemôžu kompletne narušiť život maloletej.

21. Pokiaľ matka v odvolaní namietala, že je amorálne a v rozpore so záujmami maloletej, aby žila so súrodencami v spoločnej domácnosti neplatiča výživného (otca maloletej), odvolací súd uvádza, že takýto odvolací argument je celkom irelevantný. Je bez významu pre účely a výsledok tohto konania, ktorého predmetom je úprava styku medzi súrodencami, či otec maloletej platil alebo neplatil výživné včas. Za amorálne nemožno považovať, ak by aj maloletá príležitostne s navrhovateľmi strávila dve hodiny v bydlisku navrhovateľov, aj keď tam býva otec maloletej, zvlášť, keď tento má tiež súdom upravený styk s maloletou, čo osvedčuje skutočnosť, že nejde o osobu, ktorá by sa s maloletou nemala stýkať.

22. K argumentu matky, že súd neprihliadol v konaní na to, že nebola právne zastúpená odvolací súd uvádza, že nebol dôvod k tomuto prihliadať, nešlo tu o povinné zastúpenie a matku ani nemožno považovať za žiadnu slabšiu stranu v konaní, ako to súdu tvrdila. Úlohou súdu bolo rozhodnúť v čo najlepšom záujme maloletej I., a to bez ohľadu na skutočnosť, či navrhovatelia alebo rodičia mali v konaní zástupcu alebo nie. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu aj napadnutého rozsudku dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu túto podmienku splnilo.

23. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky matky za relevantné a tak spôsobilé privodiť zmenu odvolaním napadnutého rozhodnutia, majúc za to, že úprava styku súrodencov tak, ako bola nastavená súdom prvej inštancie je primeraná a zodpovedajúca okolnostiam prípadu, pričom rešpektuje záujmy dieťaťa. Vzhľadom na uvedené ako aj na to, že matka ani v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové podstatné skutočnosti, na ktoré by bolo potrebné prihliadnuť, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil a to vrátane výroku o trovách konania.

24. Zároveň odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa ustanovení § 52 CMP v sporení s § 58 CMP a ust. § 396 ods. 1 CSP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.